

ARBEIDSRETTSNYTT NR. 4/2013

ArbeidsrettsNytt formidler nyheter med arbeidsrettslig relevans, samlet inn av *Arbeidsrettsgruppen* ved Institutt for privatrett, Universitetet i Oslo.

ArbeidsrettsNytt gis ut kvartalsvis som en ren informasjonstjeneste, uten krav på fullstendighet, og distribueres kun elektronisk. Våre kilder er offentlige databaser slik som lovdata.no, regjeringen.no, [EU-domstolen](#) og [EFTA-domstolen](#). I tillegg benytter vi det private initiativet [europalov.no](#), og vi har gleden av å legge inn en rekke linker til europalovs gode oversiktssider i vårt nyhetsbrev. Vi nevner også det nyttige svenske nettstedet [Arbetsrättsportalen](#) og det nordiske nyhetsbrevet [EU & arbetsrätt](#). Enkelte av linkene er knyttet til databaser som krever innlogging.

Den nye versjonen av Lovdata, med kravet om pålogging med personlig bruker, medfører dessverre at vi ikke lenger får linket direkte til de enkelte avgjørelser (gjelder Høyesterett og lagmannsrettene).

Denne utgaven, ArbeidsrettsNytt 4/2013, presenterer nyheter fra tiden 30. august til 15. november 2013.

INNHold

Innhold	1
Nytt i lovgivningen	2
Norge	2
Lover, forskrifter, lov- og forskriftsendringer	2
Forslag, høringer, proposisjoner med mer	2
Annet	2
EU/EØS	2
Rettsaker	2
Forslag til rettsaker	2
Andre kommisjonsmeddelelser	3
Ny rettspraksis, forvaltningspraksis mm	3
Norge	3
Rettspraksis	3
Forvaltningspraksis	5
EU/EØS	6
Saker fra EU-domstolen	6
Saker fra ESA	7
Andre land	7
sverige	7
Nye arbeidsrettslige publikasjoner	8
Fra arbeidsrettsgruppen	8
Andre arbeidsrettslige publikasjoner	9
Norske og andre nordiske	9
Engelskspråklige	10
Tyskspråklige	11
Nytt om arbeidsrettsarrangementer	11
Kommende arrangementer	11
Arbeidsrettsgruppen ved IfP	12

NYTT I LOVGIVNINGEN

NORGE

LOVER, FORSKRIFTER, LOV- OG FORSKRIFTSENDRINGER

Stoltenberg-regjeringen fremmet 4. oktober [Prop. 198 L \(2012-2013\)](#). Avbyråkratisering pr 1. januar 2014: Opphevelse av arbeidsmiljølova § 7-1 tredje ledd første punktumet. Endringen innebærer en opphevelse av plikten for arbeidsgiver til å sende inn melding til det lokale arbeidstilsynet når arbeidsmiljøutvalg er opprettet. Regelen fjernes dels fordi det er få virksomheter som faktisk melder inn at arbeidsmiljøutvalg er opprettet, og dels fordi Arbeidstilsynet ikke har bruk for opplysningene. Solberg-regjeringen har imidlertid [trukket denne proposisjonen tilbake](#) 8. november.

[Prop. 163 L \(2012-2013\)](#) Lov om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom EL & IT Forbundet og Atea AS våren 2013

FORSLAG, HØRINGER, PROPOSISJONER MED MER.

Høring - [Rapport om tilsynsstrategi og HMS-regelverk i norsk petroleumsvirksomhet](#). Frist 1.12.2013

Høring - [Forslag om videreføring av midlertidig forskrift om unntak fra arbeidsmiljøloven §10-8 fjerde ledd for flygeledere](#). Frist 18.12.2013

Høring - [Adgang til det norske arbeidsmarkedet for kroatisk arbeidstakere](#).

Stoltenberg-regjeringen fremmet 9. august Meld. St. 46 (2012-2013) [Flere i arbeid](#). Solberg-regjeringen har [trukket denne meldingen tilbake](#) 8. november.

ANNET

Grunnlag for videre IA-samarbeid. [Rapport fra partssammensatt arbeidsgruppe](#). 27.06.2013

[Evaluering av IA-avtalen 2010-2013](#). Myndighetene og partene i arbeidslivet har i fellesskap bestilt en evaluering av IA-avtalen. Formålet var å finne ut om tiltakene i protokollen og IA-avtalen er gjennomført på en tilfredsstillende måte og om målene i IA-avtalen er oppnådd.

NOU 2013: 7 [Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2013](#)

EU/EØS

RETTSAKTER

Kommisjonens gjennomføringsbeslutning 2012/733/EU av 26. november 2012 gjennomfører europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 492/2011 om klarering og formidling av ledige stillinger, søknader om arbeid og re-etablering av EURES. Kommisjonens gjennomføringsbeslutning 2012/733/EU av 26. november 2012 trer i kraft 1. januar 2014, men krever ingen lovendringer. For mer informasjon, se [regjeringens sider om ny EØS-lovgivning](#).

FORSLAG TIL RETTSAKTER

Forslag til europaparlaments- og rådsdirektiv om [styrking av innvandrerearbeideres rettigheter](#) som beskrevet i nyhetsbrev nr. 3/2013 ble votert over i Europaparlamentet 5. november 2013. Ifølge parlamentets [pressemelding](#) ble forslaget vedtatt i parlamentet.

ANDRE KOMMISJONSMEDDELELSER

Arbeidsrett: Rykk tilbake til start.

Europakommisjonen la den 2. oktober fram et omfattende dokument, og tar med dette «ambitiøse skridt til at lette EU-lovgivningen». Se [kommisjonens pressemelding](#).

NY RETTSPRAKSIS, FORVALTNINGSPRAKSIS MM.

NORGE

RETTSPRAKSIS

HØYESTERETT

Høyesteretts dom 29. oktober 2013 (HR-2013-2247-A)

Midlertidig ansettelse. Praksisarbeid.

En lege i spesialisering – såkalt LIS-lege – som var midlertidig ansatt ved et helseforetak, fikk ikke medhold i krav om fast ansettelse, jf. arbeidsmiljøloven § 14-9 første ledd. Høyesterett la til grunn at LIS-legenes arbeid var omfattet av bestemmelsen om midlertidig ansettelse ved praksisarbeid i arbeidsmiljøloven § 14-9 første ledd bokstav c. Det ble lagt vekt på en naturlig språklig forståelse av begrepet «praksisarbeid», og på at det var etablert en festnet praksis for midlertidig ansettelse av LIS-leger. At de også oppfylte et arbeidskraftbehov, var ikke avgjørende. Arbeidstagers subsidiære anførsler om at stillingen etter sitt innhold ikke var egnet til å gi henne spesialistkompetanse og at den var uegnet for spesialisering, førte ikke frem.

LAGMANNRETTENE

Borgarting lagmannsretts dom 9. september 2013 (LB-2012-148665)

Oppsigelse og avskjed i arbeidsforhold. Erstatning.

Arbeidsgivers anførsel om at arbeidstaker hadde sluttet i prøvetiden etter avtale, førte ikke fram. Han var oppsagt/avskjediget, og ble tilkjent erstatning og oppreisning. Det forelå ingen lovlig oppsigelse.

Borgarting lagmannsretts kjennelse 9. september 2013 (LB-2013-128304)

Om søksmålet falt innunder Arbeidsrettens domsmyndighet. Rettslig interesse.

Søksmål fra Norwegian Pilotunion mot Norwegian Air Shuttle ASA for å få fastslått at flyselskapet bryter et punkt i «policyerklæring», avgitt av selskapets ledelse, ble tillatt fremmet. Saken falt ikke inn under Arbeidsrettens domsmyndighet, jf. herunder Høyesteretts kjennelse i saken, Rt-2013-1048. Lagmannsretten fant at saksøkeren hadde rettslig interesse i å reise søksmålet.

Gulating lagmannsretts dom 9. september 2013 (LG-2012-144598)

Arbeidstid. Særlig uavhengig stilling, jf. arbeidsmiljøloven § 10-12 nr. 2.

Lagmannsretten kom til at seniorrådgiver i serviceselskap, som i all hovedsak ble tilkalt i prosjekt, ikke hadde hatt «særlig uavhengig arbeid» som unntok ham fra arbeidstidsreglene i arbeidsmiljøloven, jf. arbeidsmiljøloven § 10-12 nr. 2.

Gulating lagmannsretts dom 16. september 2013 (LG-2012-198951)

Avskjed i arbeidsforhold, jf. arbeidsmiljøloven § 15-14. Erstatning.

Da to butikkmedarbeidere møtte på jobb, ble de sendt hjem med beskjed om å «tenke seg om» etter at de hadde nektet å beklage en situasjon som var oppstått på bedriftens julebord. Den ene, som var assisterende butikksjef, ble også fratatt nøklene til forretningen. Lagmannsretten kom, i likhet med tingretten, til at de var gitt avskjed. Denne ble kjent ugyldig, og de to ble tilkjent erstatning for økonomisk og ikke-økonomisk tap.

Borgarting lagmannsretts kjennelse 26. september 2013 (LB-2013-149667)

Oppsigelse. Krav om fratreden under sakens behandling.

Arbeidstaker var oppsagt på grunn av samarbeidsproblemer. Arbeidsgiver fikk ikke medhold i begjæring om at arbeidstaker skulle fratre under sakens behandling.

Borgarting lagmannsretts dom 10. oktober 2013 (LB-2012-162891)

Erstatning etter påstått oppsigelse i arbeidsforhold, jf. arbeidsmiljøloven § 15-12.

Arbeidstaker mente at det forelå en oppsigelse i handling fra stilling som sjåfør i en taxivirksomhet, men fikk ikke medhold. Ut fra en konkret vurdering av den skriftlige og muntlige kontakten mellom partene, fant lagmannsretten, som tingretten, at det ikke forelå konkret atferd som vist at arbeidsgiver hadde inntatt det standpunkt at arbeidstaker skal fratre. Når det ikke ble ansett å foreligge oppsigelse, var det heller ikke grunnlag for erstatning etter arbeidsmiljøloven § 15-12.

Borgarting lagmannsretts dom 14. oktober 2013 (LB-2013-38111)

Avskjed i arbeidsforhold, jf. arbeidsmiljøloven § 15-14.

Arbeidstaker ble avskjediget på bakgrunn av mistanke om underslag av 14000 kr. Lagmannsretten uttalte at det må kreves mer enn alminnelig sannsynlighetsovervekt i saker som dette, jf. LB-2003-14796. Arbeidsgiver ble frifunnet for krav om at avskjeden var urettmessig. Dissens.

Borgarting lagmannsretts kjennelse 14. oktober 2013 (LB-2013-162286)

Om søksmålet skulle følge arbeidsmiljølovens prosessuelle regler.

Saksøker hevdet at han var oppsagt, mens saksøkte mente saksøker ikke var arbeidstaker. Spørsmålet om og eventuelt i hvilket omfang en saksøker kan påberope seg de materielle reglene i arbeidsmiljøloven om erstatning for oppsigelse mv., hører til realitetsspørsmålet i saken og skal på vanlig måte forhandles i hovedforhandling i tingretten. Når saksøker pretenderer at det foreligger et arbeidsforhold, skal saken gå etter arbeidsmiljølovens regler, med mindre det er klart at det ikke kan foreligge et arbeidsforhold selv om man legger saksøkers pretensjoner til grunn, jf. Rt-2006-921, Rt-2001-272 og LB-2003-1873.

Eidsivating lagmannsretts dom 7. november (LE-2013-41043)

Tariffavtalt pensjonsrettighet. Lovvalg. G-regulering av pensjon under utbetaling.

Saken gjaldt om SAS som arbeidsgiver var rettslig forpliktet til å foreta innbetalinger til pensjonsordningen slik at pensjon under utbetaling til pensjonerte piloter kunne oppreguleres i samsvar med endringen i folketrygdens grunnbeløp frem til fylte 67 år. Spørsmål om anvendelse av lovvalgbestemmelse i tariffavtale. Spørsmål om fagforeningens kompetanse overfor pensjonistene som var fratruddt og ikke lengre medlemmer i fagforeningen. Lagmannsrettens flertall fant at saken skulle avgjøres etter norsk rett. Flertallet fant at fagforeningen både hadde kompetanse og rettslig grunnlag til å inngå tariffavtale om opphør av rett til G-regulering med bindende virkning også for ankende parter som pensjonister/ikke-medlemmer.

Gulating lagmannsretts dom og kjennelse 12. november 2013 (LG-2013-160509)

Avskjed i arbeidsforhold, jf. arbeidsmiljøloven § 15-14. Krav om gjeninntreden.

Saken gjelder avskjed i arbeidsforhold, etter tyveri/nasking, med krav om gjeninntreden i stilling. Lagmannsretten så at saken hadde vært en belastning for arbeidstakeren og at den var av stor velferdsmessig betydning. Det hadde dog en velferdsmessig, sosial og økonomisk side, også å unngå ny belastende behandling i ankeforhandling, som etter lagmannsrettens enstemmige oppfatning ikke ville lede til et annet resultat for ankende part enn det tingretten kom til. Anken over dommen blir nektet fremmet. Anken over kjennelsen blir forkastet.

ARBEIDSRETTE

[Arbeidsrettens dom 13. september 2013 \(Lnr. 27/2013\)](#)

Tariffolkning. Etterbetaling.

Saken gjaldt spørsmål om beregning av lønnsansiennitet når assistenter i barnehager konstitueres som førskolelærere uten lederansvar eller som pedagogiske ledere, det vil si fungerer i stillinger som krever høyskoleutdannelse. Det tariffrettslige spørsmålet gjaldt forståelsen av kravet i Hovedtariffavtalen mellom FUS AS og Fagforbundet, fellesbestemmelsen punkt 12.3, om at arbeidstager skal få godskrevet «tidligere offentlig og privat tjeneste som er av betydning for stillingen». Fagforbundet fikk medhold i at bestemmelsen måtte forstås slik at alt arbeid med barn i barnehage og lignende institusjon er av «betydning for stillingen» ved konstituering i stilling som krever høyskoleutdannelse.

[Arbeidsrettens dom 16. september 2013 \(Lnr. 28/2013\)](#)

Tariffolkning.

Saken gjaldt spørsmål om det er et vilkår for rett til sykelønn etter overenskomsten mellom Fagforbundet og Oslo kommune at arbeidstageren oppholder seg i EØS-området. Etter en tolkning av overenskomstens ordlyd og systematikk kom Arbeidsrettens flertall (6) til at dette måtte besvares bekræftende.

[Arbeidsrettens dom 17. september 2013 \(Lnr. 29/2013\)](#)

Tariffolkning. Innsyn i lønnsopplysninger.

Saken gjaldt spørsmål om omfanget av tillitsvalgtes rett til innsyn i lønnsopplysninger i forbindelse med lokale lønnsforhandlinger etter en protokolltilførsel til Avisoverenskomsten mellom LO/Fellesforbundet på den ene siden og NHO/Mediebedriftenes Landsforening på den annen side. Det konkrete tvistetemaet var om den tariffestede innsynsretten omfattet tilfeller hvor opplysningene kunne knyttes til den enkelte utenforstående arbeidstagers (uorganiserte arbeidstager og arbeidstager som er medlemmer i andre fagforeninger) lønn. Arbeidsretten kom enstemmig til at den tariffestede innsynsretten måtte forstås slik at den gav rett til innsyn på gruppenivå også i de tilfeller hvor gruppen er så vidt begrenset at det kan være mulig å identifisere lønnen til den enkelte arbeidstager i gruppen. Det var videre spørsmål om dette var i strid med personopplysningsloven § 8 bokstav f. Arbeidsrettens flertall (5) kom til at bestemmelsens vilkår for behandling av personopplysninger var oppfylt.

[Arbeidsrettens dom 8. oktober 2013 \(Lnr. 35/2013\)](#)

Tariffolkning.

Saken gjaldt en tvist mellom LO og KS/Randaberg kommune om det var adgang til å inngå en lokal særavtale som nærmere definerte «nødvendig tid» til planlegging/tilrettelegging for personalet i elevrettet arbeid. Arbeidsretten kom enstemmig til at hjemmel til dette fulgte av Hovedavtalen § 4-5.

FORVALTNINGSPRAKSIS

LIKESTILLINGS- OG DISKRIMINERINGSNEMNDA

<http://www.diskrimineringsnemnda.no/fullvisning/?id=2094117726&module=articles&smid=780701295&smTemplate=Fullvisning>

Sak 9/ 2013 Saken gjelder klage over Likestillings- og diskrimineringsombudets uttalelse av 25. september 2012. (Ombudets ref. 11/1204). Spørsmålet i saken er om Høgskolen i B har handlet i strid med forbudet mot aldersdiskriminering overfor A da hun ikke fikk innvilget studiepermisjon, jf arbeidsmiljøloven § 13-1 (lov nr. 62/2005). Nemnda konkluderte med at forholdet ikke var i strid med loven.

EU/EØS

SAKER FRA EU-DOMSTOLEN

[Sak C-522/12 Tevfik Isbir mod DB Services GmbH](#)

Dom 7. november 2013

Utstasjonering av arbeidstakere – direktiv 96/71/EF. Minstelønn. Faste beløp og arbeidsgiverens bidrag til en flerårig oppsparingsordning for arbeidstakerne.

Artikel 3, stk. 1, andet led, litra c), i Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 96/71/EF af 16. december 1996 om udstasjonering af arbeidstagerer som led i udveksling af tjenesteydelser skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for, at der i mindstelønnen medregnes sådanne lønelementer, som ikke ændrer forholdet mellem på den ene side arbeidstagerens arbejdsydelse og på den anden side den modydelse, som den pågældende modtager som vederlag for denne ydelse. Det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve, om dette er tilfældet med hensyn til de lønelementer, der er omhandlet i hovedsagen.

[Forente saker C-216/12 og C-217/12 Caisse nationale des prestations familiales mod Fjola Hliddal og Pierre-Louis Bornand](#)

Dom 19. september 2013

Pappapenger til Sveits.

Europadomstolen har nylig bestemt at pappapermpenger er å anse som en familieytelse, ikke som lønn. Dermed faller ytelsen inn under EUs trygdeforordninger. Dette betyr at ytelsen er eksporterbar dvs. at en sveitsisk statsborger, som arbeider i Luxembourg, har krav på stønaden selv om barnet bor i Sveits. Saken ble reist av to sveitsiske arbeidstakere som søkte om å få denne ordningen. Den ble avslått siden de ikke var bofaste i landet eller arbeidet permanent i Luxembourg.

[Sag C-431/11 Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, støttet af Irland mod Rådet for Den Europæiske Union, støttet af Europa-Kommissionen](#)

Dom 26. september 2013

Trygdeytelser og EØS-avtalen i EU-domstolen

EØS-avtalen sto sentralt i avgjørelsen. Storbritannia ønsker ikke at den utvidede retten til trygdeordninger i EU også skal gjelde Norge, Island og Liechtenstein, og mener beslutningen om det er blitt slik er hjemlet feil i EU-traktaten. EU-domstolen avviste Storbritannias argumenter, og slo blant annet fast at: «EØS-avtalen skaber et nært samarbejde mellem Unionen og EFTA-staterne baseret på særlige og indbyrdes begunstigende forbindelser mellem samarbejdsparterne».

Saken gjelder samordning av trygdeordninger i EU, og betyr at en person som har rett til trygdeytelser i et medlemsland ikke skal tape sin rett ved å flytte til en annen medlemsstat. Ordningen er utvidet til også å gjelde ikke-yrkesaktive personer. I forbindelse med vedtak i EØS-komiteen 1. juli 2011 ble ordningen også utvidet til å gjelde Norge, Island og Liechtenstein. Rådsbeslutning 2011/407/EU lå til grunn for EUs holdning i EØS-komiteen. Det er denne beslutningen Storbritannia mener burde vært tatt med hjemmel i artikkel 79(2)(b) i EU-traktaten (immigrasjon/tredjelandets borgere), noe som hadde gitt landet mulighet til å benytte unntaksordningen («opt-out»). I stedet er artikkel 48 benyttet (sosiale ytelser).

EU-domstolen avviser at artikkel 79(2) kunne ha vært brukt, siden det gjelder immigrasjon. Dersom utvidelsen av trygdeordningen ikke skulle gjelde Storbritannia ville det ha skadet utviklingen av samarbeidet og realiseringen av EØS-avtalens målsetninger. Det ville også ha ført til to parallelle ordninger for koordinering av trygdesystemer.

BBC omtalte saken i desember 2011, og viste til at regjeringen ønsket å gi en klar beskjed om hvem som bestemmer velferdspolitikken, og at det har vært bekymring for at retten til sosial sikring i framtiden skal utvides til også å gjelde personer fra land som EU har «assosieringsavtaler» med, for eksempel Marokko, Tunisia og Algerie.

ANMODNING OM PREJUDISIELL AVGJØRELSE

Sak C-533/13 Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry mot Öllytuote ry og Shell Aviation Finland Oy

Foreleggelse 9. oktober 2013 fra Arbetsdomstolen (Finland).

Förevarande mål rör användningen av bestämmelser i kollektivavtal vilka begränsar möjligheten att anlita arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag. Arbetsdomstolen måste ta ställning till huruvida anlita av arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag, med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/104/EG av den 19 november 2008 om arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag (nedan kallat direktivet om arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag), får begränsas på det sätt som skett i kollektivavtal.

SAKER FRA ESA

Klage mot Norge etter Høyesteretts dom i «verftssaken»

ESA har 21. oktober i år mottatt en klage mot Norge om at Høyesteretts dom 5. mars 2013 må anses å være i strid med artikkel 36 EØS og utstasjoneringsdirektivet 96/71/EF. I brev 29. oktober har ESA meddelt at saken er under vurdering og staten eventuelt vil bli bedt om ytterligere opplysninger og uttalelser om klagen.

ANDRE LAND

SVERIGE

AD 2013 nr 79

Sedan tvist oppkommit om lön till ett antal arbetstagare har en arbetsgivare och ett fackförbund träffat ett avtal som bl.a. innebar att arbetsgivaren skulle betala visst belopp till arbetstagarna. Tvist har oppkommit om vad som omfattades av avtalet. Arbetsgivaren, som vid förhandlingarna biträtts av en förhandlare från sin arbetsgivarorganisation, har vid tolkningen av avtalet tillräknats vad förhandlaren insett om fackförbundets oppfattning om avtalets innebörd. Även fråga bl.a. om bolaget brutit mot kvittningslagen genom att dra av visst belopp från arbetstagarnas slutlön och om betalningsskyldighet enligt 35 § medbestämmandelagen oppkommit.

<http://www.arbetsdomstolen.se/pages/page.asp?lngID=4&lngNewsID=1289&lngLangID=1>

AD 2013 nr 78

En bussförare har drabbats av hjärninfarkt. Efter genomförd arbetsträning och i samband med återgång i lönearbete sägs han opp från sin anställning. Tvisten gäller frågan om uppsägningen strider mot diskrimineringslagen och anställningsskyddslagen.

<http://www.arbetsdomstolen.se/pages/page.asp?lngID=4&lngNewsID=1288&lngLangID=1>

AD 2013 nr 74

En kvinna som erbjudits anställning som säljare har sedan hon meddelat arbetsgivaren att hon var gravid inte tillträtt tjänsten. Kvinnan har gjort gällande att bolaget återtagit anställningserbjudandet med anledning av graviditeten. Fråga om bolaget gjort sig skyldigt till könsdiskriminering och brott mot missgynnandeförbudet i föräldraledighetslagen.

<http://www.arbetsdomstolen.se/pages/page.asp?lngID=4&lngNewsID=1284&lngLangID=1>

AD 2013 nr 73

En arbetstagare har kommit överens med arbetsgivaren om att anställningen ska upphöra. Fråga om arbetstagaren blivit provocerad av arbetsgivaren att träffa överenskommelsen på sådant sätt att den ska betraktas som en uppsägning från arbetsgivarens sida eller om den på annan grund inte kan göras gällande mot arbetstagaren. Vidare fråga om arbetstagaren har rätt till lön under tiden tvisten har pågått enligt reglerna i 34 § andra stycket anställningsskyddslagen.

<http://www.arbetsdomstolen.se/pages/page.asp?lngID=4&lngNewsID=1283&lngLangID=1>

AD 2013 nr 72

En byggnadsarbetare som var facklig förtroendeman har avskedats under påståenden om att han ska ha hotat en kollega och ha haft omfattande samarbetsproblem. Arbetsdomstolen har funnit att avskedandet varit i strid med 18 § anställningsskyddslagen. Tvisten gäller även om avskedandet varit föreningsrättskränkande samt om arbetsgivaren genom andra åtgärder hindrat arbetstagaren från att fullgöra sitt fackliga uppdrag och utsatt honom för föreningsrättskränkning. Slutligen även fråga arbetsgivaren brutit mot 4 och 5 §§ förtroendemannalagen samt om arbetsgivaren brutit mot byggavtalet genom att begära förstadagsintyg.

<http://www.arbetsdomstolen.se/pages/page.asp?lngID=4&lngNewsID=1282&lngLangID=1>

AD 2013 nr 69

Kollektivavtalsstolkning. Ett antal tjänstemän vid en ideell organisation har på visst sätt oreglerad arbetstid. Enligt kollektivavtalet har tjänstemännen rätt till kompensation om arbetsgivaren anmodar dem att arbeta på arbetsfri dag. Tvisten gäller om vissa lördagar och söndagar var arbetsfria dagar i kollektivavtalets mening.

<http://www.arbetsdomstolen.se/pages/page.asp?lngID=4&lngNewsID=1279&lngLangID=1>

NYE ARBEIDSRETTSLIGE PUBLIKASJONER

FRA ARBEIDSRETTSGRUPPEN

Evju, Stein (ed.), *Cross-Border Services, Posting of Workers, and Multilevel Governance*. [Contributions from the FORMULA Project, Vol. 1] Instituttt for privatrett, Skriftserie nr. 193, 2013. 419 sider.

Evju, Stein, «The FORMULA Project: Introduction and Backdrop». I: Stein Evju (ed.), *Cross-Border Services, Posting of Workers, and Multilevel Governance* [ovenfor], s. 9–18

Evju, Stein, «Safeguarding National Interests : Norwegian Responses to Free Movement of Services, Posting of Workers and the Services Directive». I: Stein Evju (ed.), *Cross-Border Services, Posting of Workers, and Multilevel Governance* [ovenfor], s. 225–229

Evju, Stein, «The European Social Charter and the International Labour Organisation – interlinks past and present». I: Däubler, Wolfgang; Reingard Zimmer (Hrsg.), *Arbeitsvölkerrecht. Festschrift zu Klaus Lörcher*. Nomos 2013, s. 246–253

ANDRE ARBEIDSRETTSLIGE PUBLIKASJONER

NORSKE OG ANDRE NORDISKE

BØKER

Bore, Lene; Anne Britt Djuve og Kristian Rose Tronstad, *Etnisk mangfold og likestilling i arbeidslivet : En kunnskapsstatus*. Fafo-rapport 2013:11. 70 s.

Danhard, Erik, *Konkursarbeidsrett*. 5 utplagan. Jure, 2013. 588 s.

Dølvik, Jon Erik, *Grunnpilarene i de nordiske modellene : Et tilbakeblikk på arbeidslivs- og velferdsregimenes utvikling*. NordMod 2030. Delrapport 1. Fafo-rapport 2013:13. 88 s.

Eklund, Ronnie och Kent Källström. *Rättsfallssamling i arbetsrett*. 5 utplagan. Norstedts Juridik AB, 2013. 438 s.

Göransson, Håkan Gabinus, Stefan Flemström, Martina Slorach och Naiti del Sante *Diskrimineringslagen*. 3 utplagan. Norstedts Juridik AB, 2013. 226 s.

Hansen, Rune Bård, *Arbeidsmiljøkriminalitet : Håndbok i etterforskning og påtalebehandling av brudd på sikkerhetsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven*. ØKOKRIMs skriftserie, Oslo 2010, Fagbok nr. 19. 263 s.

Hasselbalch, Ole, *Labour Law in Denmark*. 3rd ed. DJØF/Wolters Kluwer 2013. 328 s.

Kristiansen, Jens, *Aftalemodellen og dens europæiske udfordringer : Om rollefordelingen mellem overenskomstparterne, Folketinget og domstolene*. DJØF 2013. 489 s.

Løken, Espen; Torgeir Aarvaag Stokke and Kristine Nergaard, *Labour Relations in Norway*. Fafo-report 2013:09. 72 s.

Moland, Leif E., *Heltid-deltid – en kunnskapsstatus : Begrunnelser og tiltak for å redusere omfanget av deltid og organisere for heltidsansettelser*. Fafo-rapport 2013:27. 118 s.

Nielsen, Ruth, *EU Labour Law*. 2. utgave. DJØF 2013. 553 s.

Olberg, Dag, og Heidi Nicolaisen, *Arbeidstid – dilemmaer og utfordringer*. Fafo-rapport 2013:17. 104 s.

Seip, Åsmund Arup, *Vekterstreiken 2012 : Fra lønnskamp til lønnsnemnd*. Fafo-rapport 2013:21. 67 s.

Stokke, Torgeir Aarvaag, Kristine Nergaard, Stein Evju, *Det kollektive arbeidslivet : Organisasjoner, tariffavtaler og lønnsoppgjør*. 2. utgave. Universitetsforlaget 2013. 251 s.

Wahlgren, Peter (ed.), *Scandinavian Studies in Law*, Volume 58 – Soft Law, 2013. 308 s.
(<http://www.scandinavianlaw.se>)

ARTIKLER

Baudenbacher, Carl, «EFTA-domstolen og dens samhandling med de norske domstolene», [Lov og Rett](#) 2013, s. 515–534

Bogstad, Bjørn, «Alderspensjonsordningene for ansatte i privat sektor», [Tidsskrift for erstatningsrett](#) 2013, s. 48-142.

Bårdsen, Arnfinn, «Noen refleksjoner om Norges Høyesterett og EFTA-domstolen», [Lov og Rett](#) 2013, s. 535–546

Narvland, Runar, «Betydningen av svikt i NAVs veiledningsplikt», [Tidsskrift for erstatningsrett](#) 2013, s. 26-47.

Strandberg, Magne, og Tor Brøvig Aasen, «Yrresskadetrygdens hovedårsakskrav og fordelingslære», [Tidsskrift for erstatningsrett](#) 2013, s. 148–172

ENGELSKSPRÅKLIGE

BØKER

Conaghan, Joanne, *Law and Gender*. Clarendon Law Series. Oxford UP 2013. 272 s.

Dingemans, Sir James; Can Yeginsu, Tom Cross, and Hafsa Masood, *The Protections for Religious Rights : Law and Practice*. Oxford UP 2013. 624 s.

Rogowski, Ralf, *Reflexive Labour Law In The World Society*. Edward Elgar Publishing 2013. 352 s.

Thüsing, Gregor, *European Labour Law*. Hart 2013. 260 s.

ARTIKLER

Chan, Winnie, «Mothers, Equality and Labour Market Opportunities», (2013) 42 [Industrial Law Journal](#) 224–248

Davies, ACL, «The Court of Justice as a Labour Court». I: *The Cambridge Yearbook of European Legal Studies*, Volume 14, 2011–2012 (Edited by Catherine Barnard and Okeogene Odulul). Hart 2013, 145–175

Fox O'Mahony, Lorna, «Ageing, Difference and Discrimination: Property Transactions in the Crucible of Human Rights Norms», (2013) 24 *King's Law Journal* 202–236

Hiebl, Christina, and Gerrard Boot, «The Application of the EU Framework for Disability Discrimination in 18 European Countries», *European Labour Law Journal* 2013, 119–134

Houwerzijl, Mijke, & Terry Wilkinson, «The Effects of EU Law on the Social and Economic Goals of Europe 2020: A Decision Theoretic Approach to Wage Liability Regimes in Modern Europe», 14 [German Law Journal](#) (2013), 1981–2013 [kun nettutgave]

Numhauser-Henning, Ann, «Labour Law in a Greying Labour Market – In Need of a Reconceptualisation of Work and Pension Norms. The Position of Older Workers in Labour Law», *European Labour Law Journal* 2013, 84–100

Peers, Steve, «Equal Treatment of Atypical Workers: A New Frontier for EU Law?», (2013) 32 [Yearbook of European Law](#) 30–56

Ramalho, Maria do Rosário Palma, «Age Discrimination, Retirement Conditions and Specific Labour Arrangements: The Main Trends in the Application of Directive 2000/78/EC in the Field of Age Discrimination», *European Labour Law Journal* 2013, 109–118

Ratković, Tena; Zgrabljíćrotar, Dora, «Choice-of-Court Agreements under the Brussels I Regulation (Recast)», (2013) 9 [Journal of Private International Law](#) 245–268

van Hoek, Aukje; Houwerzijl, Mijke, «'Posting' and 'Posted Workers': The Need for Clear Definitions of Two Key Concepts of the Posting of Workers Directive». I: *The Cambridge Yearbook of European Legal Studies*, Volume 14, 2011–2012 (Edited by Catherine Barnard and Okeoghene Odulu). Hart 2013, s. 419–451

TYSKSPRÅKLIGE

BØKER

Däubler, Wolfgang; Reingard Zimmer (Hrsg.), *Arbeitsvölkerrecht. Festschrift zu Klaus Lörcher*. Nomos 2013. 399 s.

Fabry, Bernd; Michael Trimborn, *Arbeitnehmererfindungsrecht im internationalen Vergleich*, 2. Auflage. Luchterhand 2013. 350 s.

Strasser, Julia, *Die Haftung bei Lohnwucher im Arbeitsrecht der USA*. Peter Lang 2013. XXVII + 227 s. [Om minstelønn og solidaransvar]

Wippermann, Sandra, *Der Einfluss der Europäischen Sozialcharta auf den Mindestlohn bzw. die Sittenwidrigkeit des Lohnes nach § 138 BGB*. Peter Lang 2013. XX + 349 s.

ARTIKLER

Althoff, Nina, «Die Verschränkung von nationalem, europäischem und internationalem Recht im arbeitsrechtlichen Mandat», [Arbeit und Recht](#) 2013, 384–388

Beyer, Christoph; Larissa Wocken, «Arbeitgeberpflichten gegenüber Arbeitnehmern mit einer Behinderung im Licht der aktuellen Rechtsprechung des EuGH», *Der Betrieb* 2013, 2270-2273

Buschmann, Rudolf, «Europäischer Kündigungsschutz», [Arbeit und Recht](#) 2013, 388-393 (Om ILO- og EU-rettslig regulering på området stillingsvern)

Freckmann, Anke; Sylvia Wörz, «Harmonisierung der tariflichen Arbeitsbedingungen beim Betriebsübergang noch möglich?», *BetriebsBerater* 2013, 2549-2553

Fuhlrott, Michael, «Reichweite und Grenzen des betriebsübergangsrechtlichen Kündigungsverbots», *FachAnwalt* 2013, 258-260

Jesgarzewski, Tim, «Altersdiskriminierende Stellenbesetzungen», *BetriebsBerater* 2013, 2553-2557

Krejci, Heinz, «Zur Nachwirkung erloschener Kollektivverträge beim Betriebsübergang», [Das Recht der Arbeit](#) 2013, hft. 1

Krejci, Heinz, «Betriebsübergang und Rechtsmissbrauch», [Das Recht der Arbeit](#) 2013, hft. 3

NYTT OM ARBEIDSRETTSARRANGEMENTER

KOMMENDE ARRANGEMENTER

Arbeidsrettsseminarene ved Institutt for privatrett har p.t. ingen nye berammelser.

ARBEIDSRETTSGRUPPEN VED IFP

Arbeidsrettsgruppen ved IfP består for tiden av følgende medarbeidere:

Professor Stein Evju (leder)
Førsteamanuensis Johann Mulder
Postdoktor Anja Wiesbrock
Ph.d.-stipendiat Anette Grønnerød-Hemmingby
Ph.d.-stipendiat Melanie Regine Hack
Ph.d.-stipendiat Andreas van den Heuvel
Ph.d.-stipendiat Marianne Jenum Hotvedt
Ph.d.-stipendiat Marie Nesvik
Ph.d.-stipendiat Alexander Næss Skjønberg
Ph.d.-stipendiat Kurt Weltzien
Vitenskapelige assistenter:
    Jan Eikeland
    Liss Sunde
    Lasse Gommerud Våg
Rådgiver Bodil Silset

Mer informasjon om gruppens aktiviteter, prosjekter, gruppens medlemmer og den enkeltes særlige arbeidsfelt finnes på Arbeidsrettsgruppens nettsider, hvor det også er endel andre informasjonsressurser, blant annet publikasjoner og publikasjonsreferanser, oversikt over nordiske doktor- og ph.d.-avhandlinger og norske studentavhandlinger i arbeidsrett, m.v. Se <http://www.jus.uio.no/ifp/forskning/omrader/arbeidsrett/index.html>, som gir inngang til de ulike informasjonsområdene.